

[A. C. Mortensen.]

deri. Jeg har set en Kritik i Bladene af dette Forhold, navnlig med Hensyn til Hoteller. Man klager over, at det saa vil blive vanskeligt at faa bygget Hoteller. Det er ogsaa blevet gjort gældende, har jeg set, at netop Hoteller var lette at indrette til Beboelse. Det er vel ikke altid, de er det, men hvis de er lette at lave om til Beboelse, saa er det ikke efter Lovens Bogstav forbudt at give Laan i dem.

Saa vil jeg gerne i den samme Forbindelse nævne det beklagelige i, at der i Jylland ikke kan opnaas Hypotekforeningslaan uden for Købstæderne, fordi der ingen Hypotekforening er, siden Jydsk Land-Hypotekforening blev lukket. Man kan derimod faa Hypoteklaan i Ejendomme, der ligger inden for de egentlige Købstæder i Jylland. Her paa Øerne har man sin Hypotekforening, der giver Laan i alle Ejendomme, hvortil der ikke hører egentlig Landbrug, men i Jylland er det, som sagt, anderledes, og det beklager man sig meget stærkt over. Fra Stationsbyerne og Forstæderne har man rettet Henvendelse til Jydsk Hypotekforening om at aabne Adgang til at faa Laan ogsaa i Ejendomme i disse Forstæder og Stationsbyer o. s. v., men Jydsk Hypotekforening har sagt nej. Jeg henstiller derfor til den højtærede Indenrigsministers Overvejelse, om det ikke var muligt, at Jydsk Land-Hypotekforening kunde aabne en Serie for Laan i disse Ejendomme.

Kommissionen synes at være enig om, at det er meget vanskeligt at give Hypotekforeningslaan i Landejendomme, men i Ejendomme i Stationsbyer og Forstæder o. s. v. skulde det dog være muligt at yde Hypotekforeningslaan lige saa vel i Jylland som i det øvrige Land. Som sagt, jeg henstiller Spørgsmaalet til den højtærede Indenrigsministers Overvejelse.

Lad mig da slutte med at sige, at i begge disse Lovforslag er der kun to Bestemmelser, som ikke alle de fire Politikere, der sidder i Kommissionen, er gaaet ind for, og jeg synes derfor, at det ikke skulde være saa vanskeligt at naa et Resultat. Paa de to Punkter, hvor der er Uoverensstemmelse, skulde det vel være muligt at finde en Ordning, saa det kunde blive muligt at naa til Overensstemmelse om at gennemføre Lovforslaget. Jeg skal anbefale Lovforslaget til en meget hurtig og velvillig Behandling her i Tinget.

Krag: Det danske Kreditforeningsvæsen har en Historie, som strækker sig over mere end tre Menneskealdre, og som

er gaaet saadan ind i det laansøgende og obligationskøbende Publikums Bevidsthed under den Form, som Kreditforeningsvæsenet har faaet her i Landet, at store Ændringer i den tilgrundliggende Lovgivning ikke kan findes i nogen Henseende paakrævet. Den Uro om Kreditforeningerne, som under Krisens økonomiske Vanskeligheder er opstaaet, gælder jo for det første kun enkelte Kreditforeninger og er dernæst ikke foranlediget ved dybtgaaende Mangler eller Fejl i Kreditforeningssystemet, men derimod ved de voldsomme økonomiske Forskydninger, som har været Krisens Følger, og som har beredt store Vanskeligheder ganske særlig inden for Landbruget med Hensyn til at klare Byrden af den Gæld, som er blevet Følgen af Prisudviklingen i Krigsaarene og derefter, hvor den voldsomme Udvikling af Produktionskapaciteten for Landbruget og den deraf følgende stærkt voksende Belaening og Stigning af Ejendomspriserne, da Priserne svigtede og Afsætningsvanskeligheder opstod, vanskeliggjorde, ja, rent ud umuliggjorde den fulde Udnyttelse af Produktionskapaciteten. Den forøgede Laanebyrde er kommet til at hvile ganske overordentlig haardt paa Erhvervet, ganske særlig paa den Del af Ungdommen inden for Landbruget, som har købt til for høje Priser i disse Aar. Og hertil kommer saa desuden, jeg kan sige, de for mange rent ud katastrofale Følger, som Kronpolitikken i Efterkrigsaarene fik, ganske særlig Kronens Pariføring, og endelig de alt for voldsomt stigende og tyngende Ejendomsskatter. Alt dette resulterede i, at den nødstedte Debtors Kritik vendte sig mod Kreditforeningerne, i Virkeligheden jo uden rationel Grund, i hvert Tilfælde for Debitorernes Vedkommende, thi ganske vist var Laanene store, i enkelte Landkreditforeninger for store, ja, man kan i enkelte Tilfælde sige alt for store, men det var dog ikke Kreditforeningerne, der havde paatvunget Debitorerne disse Laan, tværtimod var det Debitorerne, som ikke sjældent gennem deres Indflydelse paa Valg af Vurderingsmænd og Repræsentanter og Direktioner havde krævet Laaneniveauet løftet og opnaaet det. Denne Indflydelse har efter min Opfattelse spillet en langt større Rolle med Hensyn til Laaneniveauet end Konkurrencen mellem de forskellige Kreditforeninger paa det samme Laaneomraade, og inden for andre Kreditforeninger end visse Landkreditforeninger har Tidens økonomiske Forvirring jo heller ikke frembudt Vanskeligheder. Hvis saadanne her og der er opstaaet, og det kan jo ikke nægtes, at det er Tilfældet, saa har de været af administrativ